

[Boligministeren]

Forslaget om kvotefastsættelser for 1989 skal i øvrigt sammenholdes med, at der den 5. oktober 1988 er fremsat forslag om bl.a. fremme af det private udlejningsbyggeri. Vedtages forslaget, skønnes der at ville blive opført op imod 2.000 private udlejningsboliger om året.

Endelig har den nye ældreboliglov medført, at der virkelig er kommet gang i byggeriet af ældreboliger. Mens det årlige byggeri tidligere lå på 1.500 boliger, forventes der i 1988 påbegyndt 3.000 ældreboliger, og en yderligere stigning påregnes i 1989.

Derudover indeholder lovforslaget forslag om ændret finansiering af det private andelsboligbyggeri, således at der over en 5-årig periode sker en gradvis forhøjelse af andelsboligforeningers egen betaling af udgifterne til forrentning af indeksslån. Forslaget er begrundet i, at der efter gennemførelsen af skattereformen og »kartoffelkuren« er sket en væsentlig forhøjelse af nettoboligudgifterne i ejerboligsektoren og dermed en forskydning af ligevægten på boligmarkedet, idet nettohuslejen for andelsboliger stort set ikke har været påvirket af de nævnte (eller tilsvarende) indgreb. Forslaget sigter således mod en gradvis opretning af den boligudgiftsmæssige balance mellem de to boligformer via en trinvis reduktion af den statslige støtte til andelsboligerne.

Som konsekvens af, at det alene er den tilsynsførende kommunalbestyrelse, der tager stilling til, om betingelserne for at yde støtte til finansiering af byggeskader i almennyttigt byggeri er opfyldt, foreslås ændret finansiering af byggeskaderne, således at den samlede låneandel deles ligeligt mellem stat og kommune med 5 pct. til hver part. Dette svarer til en forøgelse af den kommunale andel med 2 procentpoints. Endvidere foreslås, at kommunerne betaler 10 pct. af rentebidraget på indeksslånet. De kommunale merudgifter ved forslaget vil blive kompenseret over bloktilskuddene.

Endelig foreslås en decentralisering af kompetencen til godkendelse af nye, almennyttige boligselskaber fra Boligstyrelsen til kommunalbestyrelserne.

Idet jeg herudover henviser til lovforslaget og dets bemærkninger, skal jeg anbefale det til Tingets velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg skal tillade mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ophævelse af lov om et hovedstadsråd.

(Lovforslag nr. L 105).

I overensstemmelse med regeringens intentioner om at afbureaukratisere den offentlige forvaltning og forenkle strukturen foreslås det, at Hovedstadsrådet nedlægges. Forslaget er også i overensstemmelse med kommunernes ønske.

Nedlæggelsen af Hovedstadsrådet vil betyde en decentralisering af opgavevaretagelsen, således at amtskommunerne i hovedstadsområdet får samme beføjelser som i det øvrige land.

Samtidig følges hermed det grundlæggende og sunde princip, at kompetence og ansvar bør være forbundet. Hovedstadsrådet er valgt ved indirekte valg og har ikke skatteudskrivningsret. Hovedstadsrådets regninger sendes derfor til de 3 amtsråd og Københavns Borgerrepræsentation og Frederiksberg Kommunalbestyrelse, som herefter må indfri fordringerne og samtidig stå til ansvar over for vælgerne.

Hovedstadsrådet har altid været en omstridt institution. Rådet kom til verden som et kompromis efter mange og lange overvejelser og diskussioner om, hvordan en hovedstadsordning skulle være.

Siden har der været flere betænkninger om Hovedstadsrådet og dets virksomhed, en folketingsredegørelse og flere lovrevisioner. Senest er der iværksat frikommuneforsøg med overførsel af kompetence fra rådet til amtskommunerne. Næppe noget andet organ har været så omdiskuteret i sin korte levetid.

Hovedstadsrådet har aldrig fået en fast placering i borgernes bevidsthed, hvor det opfattes som stort og tungtvirkende. Det, borgerne kender mest til, er trafikelskabet HT, og også det lider under en bureaukratisk og tung ledelsesform.

Regeringen lægger vægt på, at der sker en forenkling af det offentlige virksomhed. Tidligere begrundelser for rådets oprettelse og bevarelse kan ikke gøre krav på evig gyldighed. Der må til stadighed ske en opgavevurdering og ressourceilpasning, således at opgaverne løses tættest muligt på borgerne og mest effektivt og økonomisk.

Det er på denne baggrund, at regeringen finder det rigtigt at nedlægge Hovedstadsrådet og også har svært ved at forsvare, at der fortsat er denne top på den kommunale pyramide inden

[Indenrigsministeren]

for hovedstadsområdet. Det er tilstrækkeligt med to kommunale niveauer ligesom i det øvrige land, og samtidig opnås en klarere kompetencefordeling.

Dette var også konklusionen i betænkningen om amtskommunalt udgiftspres og styringsmuligheder (betænkning 1123/1987), hvor udvalget foreslog, at Hovedstadsrådet blev nedlagt.

Det foreliggende forslag omhandler alene Hovedstadsrådets nedlæggelse, dvs. ophævelsen af den gældende lov om Hovedstadsrådet. Der er tale om en afvikling af en form for fællesskab mellem de 5 amtskommuner og kommuner, og det er derfor foreslået, at der sker en opgørelse og fordeling af aktiver og passiver på samme måde som ved ophævelse af kommunale fællesskaber oprettet i henhold til den kommunale styrelseslov. Udgangspunktet ved fordelingen er den fordelingsnøgle, der gælder for de 5 amtskommuners og kommuners bidragsbetaling til Hovedstadsrådet, dvs. det kommunale udskrivningsgrundlag.

En meget væsentlig undtagelse herfra er imidlertid, at aktiverne og passiverne vedrørende Hovedstadsrådets væsentligste aktivitet, trafikelskabet HT, holdes uden for opgørelsen og fordelingen. Reglerne om selskabet og om hovedstadsområdet kollektive persontrafik vil blive fastlagt i en særlig lov, som trafik- og Kommunikationsministeren fremsætter forslag om.

Herudover fremsættes der et samlet lovforslag med alle de lovændringer, der er nødvendige som følge af Hovedstadsrådets nedlæggelse. I de fleste tilfælde består lovændringerne blot i, at særordningerne for hovedstadsområdet ophæves.

De her nævnte lovforslag fremsættes samtidig hermed, og i bemærkningerne til det foreliggende lovforslag er der derfor alene en omtale af hovedlinjerne i den ændrede struktur og opgavefordeling inden for hovedstadsområdet. Det foreliggende forslag vedrører således kun afviklingen af selve Hovedstadsrådet og dermed helt overvejende de økonomiske konsekvenser af rådets nedlæggelse.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg skal tillade mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af nedlæggelsen af Hovedstadsrådet.

(Lovforslag nr. L 106).

Som det fremgår af lovforslagets titel, er der tale om følgelovgivning i tilknytning til lovforslaget om at nedlægge Hovedstadsrådet.

Lovforslaget omfatter lovgivning inden for i alt 9 ministerier. En lang række af de foreslåede lovændringer har alene karakter af konsekvensændringer og betyder, at amtskommunerne i hovedstadsområdet får samme opgaver og beføjelser som amtskommunerne i det øvrige land.

De fleste lovændringer er inden for Miljøministeriets område. Regionplanlægningen og sektorplanlægningen overføres til amtskommunerne samt Københavns og Frederiksberg kommuner. For de to kommuner betyder det, at kommune- og regionplanlægning kan gennemføres under ét – i én plan.

Da hovedstadsområdet i vidt omfang udgør et sammenhængende område, er det i lovforslaget sikret, at regionplanmyndighederne samarbejder om regionplanlægningen.

I øvrigt opnår man ved opgaveoverførslen fra Hovedstadsrådet til (amts)kommunerne, at der sker en decentralisering. De overførte opgaver bliver bragt i sammenhæng med tilgrænsende opgaveområder, som varetages af amtskommunerne. Samtidig undgår man 3 kommunale niveauer med deraf følgende uklarhed om opgavefordelingen.

Kun på ét område er det anset for nødvendigt at bevare en samlet enhed for hovedstadsområdet. Det gælder den kollektive persontrafik, hvorom der fremsættes et særskilt lovforslag. På dette område er der væsentlige fordele, som må bevares, nemlig takstfællesskabet og køreplansamordningen.

Idet jeg i øvrigt kan henvise til bemærkningerne til det foreliggende lovforslag og bemærkningerne til det samtidig fremsatte lovforslag om ophævelse af loven om et hovedstadsråd, skal jeg herved anbefale lovforslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg skal hermed tillade mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om kommunale valg.

(Lovforslag nr. L 107).